

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2023-03-07 Nr. 4D-2022/2-1271
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė tiria X (toliau citatose ir tekste – Pareiškėjas) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) „dėl piktnaudžiavimo ir biurokratizmo nagrinėjant skundą vartotojo teisėms apsaugoti ir viešajai paslaugai gauti“.

2. Skunde, be kita ko, pažymėta:

2.1. „Savivaldybėje nuo 2007 metų vartotojai negauna iš UAB A [toliau citatose ir tekste – Bendrovė] pasiūlymų sudaryti viešosios sutarties dėl Nuotekų transportavimo paslaugos [toliau citatose ir tekste – Paslauga] gavimo, todėl 2022-09-09 pateiktu skundu [toliau citatose ir tekste – Skundas], kuris Savivaldybei buvo siunčiamas el. paštu, yra suformuluotas mano prašymas Savivaldybei:

„Prašau išnagrinėti vartotojo teisių pažeidimą ir tas aplinkybes, kai paslaugų teikėjas nuo 2007 metų neteikia pasiūlymų vartotojui sudaryti viešąją sutartį, nesupažindina su specialistų išvadomis dėl Paslaugos teikimo galimybių, standartinėmis sutarties sąlygomis ir nesprendžia privažiavimo naudojimosi klausimo su Savivaldybe (kuri užvertė privažiavimą, kai 2020 m. netinkamai organizavo statybos darbus). Atlikti patikrinimą pagal aplinkybę, kai nereaguota ir neatsakyta į Pareiškėjo 2022-06-10 el. laišku pateiktą prašymą pateikti institucijos nuomonę ir duomenis apie nustatytas galimybes teikti Paslaugas. Baigus tyrimą priimti sprendimą dėl Bendrovės pareigos per 14 dienų nuo viešojo administracinio sprendimo priėmimo sudaryti viešąją sutartį [dėl Paslaugos teikimo] su Pareiškėju“ (toliau citatose ir tekste – Sutartis).

„Pažymiu, kad skundžiau Bendrovės neveikimą dėl GVTNTI [Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas; toliau citatose ir tekste – Įstatymas] 20 str. 2 d. 7 p. reikalavimų nevykdymo, tačiau iš Savivaldybės negavau jokių paaiškinimų, kas buvo daryta ir kokių priemonių imtasi, kad tokia Sutartis per įstatymo nustatytą terminą su manimi būtų sudaryta. [...].

Paminėtina, kad Skundu Pareiškėjas informavo Savivaldybę, [...] kad nuo 2022 m. vasario mėnesio buvo kreiptasi kelis kartus į Bendrovę dėl Sutarties sudarymo, tačiau ši Bendrovė nepateikė pasiūlymo sudaryti Sutarties, be to vykdė neformalų susirašinėjimą „neva“ turi vykti Sutarties patvirtinimas valstybinėse institucijose, nepagrįsdama tokių reikalavimų vykdymą pagal įstatymą ar teisės aktus, tame tarpe nepranešdama kuri valstybinė institucija pagal įstatymą turi tvirtinti Sutartį. [...].

Savivaldybė 2022-10-07 rašte Nr. A63-126/22 [toliau citatose ir tekste – 2022-10-07 Atsakymas] Savivaldybė neatsakė ir nenurodė kokios aplinkybės neleidžia atsakyti į Pareiškėjo 2022-06-10 el. laišku pateiktą prašymą, t. y. nenurodo ar yra galimybės pagal specialistų išvadas

teikti Paslaugas, jeigu yra, iš kur būtų vykdomas privažiavimas iki nuotekų išsiurbimo vietos ir pan.“

2.2. „Be to Savivaldybė man nesudarė sąlygų susipažinti su nagrinėjimo medžiaga, nors toks mano prašymas Skunde yra nurodytas, cituoju „Apie nagrinėjimo procedūros pradžią, jos dalyvius, renkamus duomenis ir / ar Bendrovės paaiškinimus ir kt. prašau informuoti iš anksto ir sudaryti sąlygas susipažinti su nagrinėjimo medžiaga iki sprendimo priėmimo. Taip pat pranešti jeigu bus atsisakyta pradėti viešąją administracinę procedūrą pagal VAI [Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas; toliau citatose ir tekste – VAI] 22-28 str.“.

[...] Bendrovės specialistai 2020-06-08 atvykę vietoje vertino Paslaugos teikimo galimybes ir Pareiškėjas 2022-06-09 el. laišku kreipėsi į Savivaldybės struktūrinio padalinio vadovą K. K. suformuluodamas tokį prašymą dėl nuomonės pateikimo „Maloniai laukčiau specialistų išvadų ir Jūsų nuomonės ar pritartumėte tokių specialistų pateiktiems siūlymams / išvadoms dėl minėtos viešosios Paslaugos suteikimo galimybių“. [...].“

2.3. „Savivaldybė 2022-10-07 Atsakyme nurodė tikrovės neatitinkančią informaciją, nes Bendrovė 2022 m. birželio mėnesį man nėra pateikusi pasiūlymo dėl Sutarties sudarymo. Pastebėtina, kad Bendrovė yra parengusi Nuotekų išvežimo sutartį, kai Bendrovė teiktų „užsakovui“ komercinę paslaugą „Išvežti nuotekas“, susipažinus su tokios sutarties tekstu [...] nustačiau, kad ji neatitinka teisės aktų reikalavimų, t. y. tai kas yra reglamentuojama Įstatymo ir jo lydinių teisės aktų reikalavimuose. [...].“

2.4. „Įvertinant tai, kad Savivaldybė organizuoja viešosios paslaugos gavimą ir yra paskyrusi viešuoju tiekėju Bendrovę, tai paslaugos teikimo kontrolės ir ginčų sprendimas dėl Paslaugos teikimo pagal viešąją sutartį (Įstatymo 3 str. 14 p.) turėjo būti sprendžiamas šios valdžios institucijoje, kaip vykdančios vartotojų apsaugą numatytą Įstatymo 2 str. [...].“

Pažymiu, kad Skundu Pareiškėjas būtent prašo Savivaldybės pagalbos dėl Sutarties sudarymo Paslaugai gauti, be to buvo prašoma pateikti Savivaldybės išvadą / įvertinimą dėl privažiavimo vietos tinkamumo, kai Bendrovės specialistai 2022-06-08 atliko vietos apžiūrą ir privažiavimo vietos būklę iš <...> g. pusės [...]. Pastebėtina, kad Skundo priede, yra informacija apie tai, kad el. laišku 2022-06-10 Savivaldybei toks prašymas buvo pateiktas, tačiau atsakymo į šį Skunde nurodytą klausimą Savivaldybė atsakymo nepateikė“.

2.5. „Šiuo skundu skundžiami Savivaldybės veiksmai ir 2022-10-07 Atsakymas, kaip teisiškai nemotyvuotas ir neatsakantis į pagrindinį Pareiškėjo prašymą „priimti sprendimą dėl Bendrovės pareigos per 14 dienų nuo viešojo administracinio sprendimo priėmimo“ [sudaryti Sutartį].“

Iš Savivaldybės gautas 2022-10-07 Atsakymas yra neaiškus, nes aplinkybės ir motyvai nėra pagrindžiami, paaiškinimai nesusieti su teisės aktų reikalavimų nuostatomis [...].

Manytina, kad Savivaldybė organizuodama viešosios paslaugos teikimą vietos gyventojams, kai Vilniaus m. taryba paskyrė viešąjį tiekėją – Bendrovę, nurodo į tai, kad Savivaldybė turi pareigą kontroliuoti paslaugos teikimo tvarką, todėl ir ginčų sprendimas / nagrinėjimas turi vykti, kai tai nurodyta Įstatymo 37 str. dėl Paslaugos teikimo pagal viešąją sutartį (Įstatymo 3 str. 14 p.) turėjo būti sprendžiamas pagal Įstatymo paskirtį [...], kai Pareiškėjas 2022-09-09 pateikė Skundą ir prašo Sutarties sudarymo dėl Paslaugos, nes yra pažeisti Pareiškėjo – vartotojo teisėtas interesas priduoti talpykloje kaupiamas nuotekas ir jas surinkus transportuoti iki viešojo tiekėjo vandentvarkos infrastruktūros vietų, kaip tai reikalauja Įstatymas, be to Įstatymu nustatant [20 str.] viešojo tiekėjo pareigas.

Aplinkybių visuma nurodo, kad viešojo administravimo subjektas – Savivaldybė nesilaiko objektyvumo ir pažeidė įstatymo viršenybės principą atlikdama viešojo administravimo procedūrą, nes nepateikė išsamaus ir aiškaus atsakymo, nepagrindė atsisakymo tenkinti Pareiškėjo prašymą, t. y. neužtikrino sąlygų, kad veiktų „viešos sutarties: institutas tarp paslaugų tiekėjo ir vartotojo, tai kas nustatyta LR vyriausybės ar Aplinkos ministro priimtuose teisės aktuose įgyvendinant Įstatymo reikalavimus.“

2.6. „Savivaldybės piktnaudžiavimas pasireiškia tuo, kad sudaro tokias veikimo sąlygas, kad viešasis interesas dėl nuotekų tvarkymo nėra vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka, t. y.

„pirmumas ar išskirtinumas“ yra komercinės paslaugos teikimui, kuri reklamuoja ir galimai taiko Bendrovė. [...].“

2.7. „Matyti, kad Savivaldybė veikia kitais nei įstatyme numatytais tikslais, t. y. piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi ir vykdo biurokratinį atsirašinėjimą, nekontroliuoja ir nereikalauja atsiskaitymo iš Savivaldybės deleguoto atstovo – administracijos direktoriaus pavaduotojo A. B., kuris yra Bendrovės valdybos pirmininkas, kurio pareiga stebėti ir kontroliuoti veiklos teisėtumą Bendrovėje. Savivaldybėje tarnybinio piktnaudžiavimo galimybės sudarytos pagal pareigūnų funkcijų paskirstymą, nes A. B. pavesta koordinuoti ir organizuoti administracijos padalinio darbą Energetikos skyrių ir jo padalinį Šilumos ir vandens ūkio poskyrio darbuotojus, t. y. keisti arba neatskleisti K. K. ir V. M. siūlymus arba paaiškinimų apimti ar jų esmę.“

2.8. „Piktnaudžiavimo veiksmų požymius išvelgiu mero R. Š. veikime, kai skundžiau A. B. veiksmus, tačiau nagrinėti „piktnaudžiavimo“ aplinkybes pavedama A. B. pavaldume esančiam darbuotojui V. M., kurio ruošą atsakymą 2022-10-21 skundžiau merui [...], be to šis darbuotojas man nesudarė sąlygų susipažinti su nagrinėjimo medžiaga. [...].“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės „pagal kompetenciją atlikti tyrimą, išnagrinėjant tai, ar Savivaldybė nepažeidė imperatyvių teisės normų dėl gyventojos skundo nagrinėjimo, kai pažeidžiami teisėti vartotojo interesai sudaryti viešąją sutartį su viešuoju tiekėju vartojimo paslaugai gauti, kaip tai nurodo specialusis įstatymas dėl nuotekų transportavimo paslaugos vykdymo pagal teisės aktų reikalavimus, esant nustatytai savivaldybės pareigai nagrinėti vartotojo skundą (Įstatymo 37 str.), be to išaiškėjus aplinkybėms apie piktnaudžiavimą valstybės tarnyboje, kai Savivaldybės darbuotojai veikia prieš įstatymo reikalavimus.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš kartu su Skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Pareiškėjo 2022-09-09 Skunde Savivaldybei nurodytos ir šiam tyrimui aktualios aplinkybės, nurodytos šio rašto 2 punkte.

4.2. Savivaldybės administracijos direktorės L. K. 2022-10-07 rašte Nr. A63-126/22(3.2.1E-AD24) (Atsakymas) – atsakyme į Pareiškėjo 2022-09-09 skundą (rengėjai V.P., V. M.) nurodyta:

4.2.1. „Savivaldybė išnagrinėjo „Jūsų 2022-09-09 Skundą (reg. Nr. A60-259/22(69732) ir 2022-09-15 prašymą (reg. Nr. A97- 28493/22).“

„Iki šiol Bendrovė viešąsias nuotekų tvarkymo sutartis sudarydavo tik su prie centralizuotų nuotekų tinklų prisijungusiais klientais arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiais asmenimis. Nuotekų surinkimas ir išvežimas (transportavimas specialiu automobiliu) yra komercinė paslauga, kurią teikia tiek Bendrovė, tiek ir kiti juridiniai asmenys, todėl nuotekas transportuojantys asmenys viešosios sutarties šiai paslaugai nesudarydavo.

Įstatymo 21 str. 2 d. numato, kad nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys privalo su geriamojo vandens tiekėju ir nuotekų tvarkytoju sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų transportavimo ir išleidimo į šio geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir sutartis su asmenimis, kuriems teikia nuotekų transportavimo paslaugas, kai nuotekų transportavimo paslaugas teikia ne viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas ar regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas. Sutartys sudaromos pagal Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinėse sąlygose nustatytus reikalavimus. Už individualių nuotekų tvarkymą nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys apmoka geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui.

Bendrovė informavo, kad paruošė šios komercinės paslaugos aprašymą, tipinės nuotekų transportavimo sutarties formą su kuria gali susipažinti visi Vilniaus miesto gyventojai (internetu adresu <https://www.vv.lt/namams/papildomos-paslaugos/nuoteku-isvezimas/>). Bendrovė 2022 m. birželio mėnesį pasiūlė Jums sudaryti nuotekų transportavimo sutartį, tačiau gavo iš Jūsų atsakymą,

kad neplanuojate sudaryti Nuotekų transportavimo sutarties. Nežiūrint to, kad atsisakėte sudaryti nuotekų transportavimo sutartį, Bendrovės darbuotojai Jums 2022-07-14 suteikė nuotekų išvežimo paslaugą adresu <...>, Vilniuje.“

4.2.2. „Bendrovė parengė viešosios nuotekų transportavimo sutarties projektą ir pateikė peržiūrėti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai“ (toliau citatose ir tekste – VVTAT). „Šiuo metu laukiama iš VVTAT atsakymo dėl sutarties sąlygų peržiūros ir suderinimo.“

Galutinai suderinus sutarties sąlygas su VVTAT, Bendrovė pagal vidaus tvarką pasitvirtins viešosios nuotekų transportavimo sutarties formą bei ją naudoms teikdama paslaugas ir visiems Vilniaus miesto gyventojams, individualiai nuotekas tvarkantiems pasiūlys sudaryti sutartį pagal šią naują formą.“

4.2.3. „Bendrovė iki tol, kol bus atliktos viešosios sutarties derinimo procedūros neatsisako suteikti nuotekų išvežimo paslaugą adresu, <...>, Vilniuje.“

4.3. Pareiškėjas Vilniaus m. merui R. Š. 2022-10-20 pateikė skundą, kurio turinys analogiškas skundo Seimo kontrolierei turiniui. Pareiškėjas prašo Savivaldybės „organizuoti ir atlikti pakartotinį Pareiškėjo 2022-09-09 Skundo nagrinėjimą ir pateikti atsakymą atitinkantį jo turinį, taip pat įvertinti Bendrovės vadovybės ir administracijos direktoriaus A. B. neveikimo teisėtumą dėl viešosios sutarties netaikymo nuo 2022 metų vasario mėnesio.“

5. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes kreipėsi į:

5.1. Savivaldybę, prašydama pateikti Seimo kontrolierei ir Pareiškėjui motyvuotus paaiškinimus (Seimo kontrolierei – papildomo atsakymo Pareiškėjui kopiją): 1) kodėl „nuo 2007 metų vartotojai negauna iš Bendrovės pasiūlymų sudaryti viešosios sutarties dėl Nuotekų transportavimo paslaugos“; 2) kodėl Pareiškėjas galimai nesupažindinamas su specialistų išvadomis dėl Paslaugos teikimo galimybių, standartinėmis sutarties sąlygomis ir su Savivaldybe nesprenžiamas privažiavimo naudojimosi klausimas; 3) dėl Pareiškėjo 2022-06-10 el. laišku pateikto prašymo pateikti institucijos nuomonę ir duomenis apie nustatytas galimybes teikti Paslaugas, t. y., kodėl nenurodyta, „ar yra galimybės pagal specialistų išvadas teikti Paslaugas, jeigu yra, iš kur būtų vykdomas privažiavimas iki nuotekų išsiurbimo vietos ir pan.“; 4) dėl Bendrovės pareigos per 14 dienų nuo viešojo administracinio sprendimo priėmimo sudaryti viešąją Sutartį su Pareiškėju; kas buvo daryta ir kokių priemonių imtasi, kad tokia Sutartis per įstatymo nustatytą terminą su Pareiškėju būtų sudaryta; 5) dėl to, kad „Savivaldybė 2022-10-07 Atsakyme nurodė tikrovės neatitinkančią informaciją, nes Bendrovė 2022 m. birželio mėnesį man nėra pateikusi pasiūlymo dėl Sutarties sudarymo“; 6) kokiu teisės aktu vadovaujantis Sutarties standartinės sąlygos turi būti derinamos su VVTAT, kodėl tai nebuvo paaiškinta Pareiškėjui; 7) kodėl „Savivaldybė man nesudarė sąlygų susipažinti su nagrinėjimo medžiaga, nors toks mano prašymas Skunde yra nurodytas“; 8) kodėl 2022-10-07 Atsakyme nurodytos „aplinkybės ir motyvai nėra pagrindžiami, paaiškinimai nesusieti su teisės aktų reikalavimų nuostatomis“; 9) „Ar Savivaldybė turi teisę organizuoti viešojo tiekėjo veiklą taip, kad būtų vykdomi Įstatymo 20 str. 2 d. 7 p. reikalavimai ir kokios yra Savivaldybės veikimo ribos ir teisiniai pagrindai Savivaldybei įgyvendinti Įstatymo 13 str. 1 d. nurodytą savivaldybės funkciją, kai teisės aktai reikalauja vykdyti savivaldybės savarankiškas funkcijas, nagrinėti vartotojo skundus, be to užtikrinti nuolatinį viešųjų paslaugų teikimą vietos gyventojams“; 10) ar Skundas buvo nagrinėjamas Įstatymo 37 straipsnio nustatyta tvarka, jeigu ne – nurodyti priežastis; 11) dėl to, kad „Savivaldybė nesilaiko objektyvumo ir pažeidė įstatymo viršenybės principą atlikdama viešojo administravimo procedūrą, nes nepateikė išsamaus ir aiškaus atsakymo, nepagrindė atsisakymo tenkinti Pareiškėjo prašymą, t. y. neužtikrino sąlygų, kad veiktų „viešos sutarties“ institutas tarp paslaugų teikėjo ir vartotojo“; 12) dėl Pareiškėjo nurodytų ir pažymos 2.6 papunktyje aprašytų aplinkybių; 13) dėl Pareiškėjo nurodytų ir pažymos 2.7 papunktyje aprašytų aplinkybių; 14) dėl Pareiškėjo nurodytų ir pažymos 2.8 papunktyje aprašytų aplinkybių; 15) ar viešosios nuotekų transportavimo sutarties projektas suderintas su VVTAT, jeigu ne – nurodyti priežastis ir informuoti, kada tai bus padaryta; 16) kada numatoma pateikti viešąją Sutartį Pareiškėjui; 5.1.2. pateikti Savivaldybės atsakymo Pareiškėjui į jo 2022-10-20 skundą kopiją ir kt.

5.2. VVTAT, prašydama pateikti išvadas (motyvuotą nuomonę) dėl nuotekų transportavimo paslaugos viešosios sutarties.

6. Pareiškėjas 2022-12-02 papildė skundą, pateikdamas paaiškinimą-prašymą (2022-12-05 registracijos Nr. P-2744), kuriame be kita ko, nurodoma, kad „2022-10-07 Atsakyme Savivaldybė neatsakė ir nenurodė kokios aplinkybės neleičia atsakyti į Pareiškėjo 2022-06-10 el. laišką pateiktą prašymą, t. y. nenurodo apie atlikto faktinių aplinkybių patikrinimo rezultatus ir akto įforminimą, todėl lieka neaišku ar yra galimybės pagal specialistų išvadas teikti Paslaugas ir koks tokių išvadų teisinis pagrindimas būtų. Be to Savivaldybė man nesudarė sąlygų susipažinti su nagrinėjimo medžiaga, nors toks mano prašymas 2022-09-09 siųstame skunde yra nurodytas [...]“.

Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kartotinai kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti išsamius paaiškinimus pagal nurodytas aplinkybes.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Savivaldybė pateikė paaiškinimus, iš kurių nustatyta:

7.1. „2007 metais Bendrovė neteikė Paslaugos gyventojams, individualiai tvarkantiems nuotekas. Nuotekų surinkimo ir išvežimo (transportavimo specialiu automobiliu) komercinę paslaugą individualiai tvarkantiems nuotekas gyventojams Bendrovė teikia nuo 2021 metų kovo mėnesio.

Įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nuotekų transportavimo paslaugas teikiantys asmenys privalo sudaryti sutartis su asmenimis, kuriems jie teikia nuotekų transportavimo paslaugas, kai nuotekų transportavimo paslaugas teikia ne viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas ar regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas.

Iki šiol Bendrovė viešąsias nuotekų tvarkymo sutartis sudarydavo tik su prie centralizuotų nuotekų tinklų prisijungusiais klientais arba nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiais asmenimis.

Bendrovė parengė viešosios Sutarties projektą ir teisės aktų nustatyta tvarka 2022-09-22 pateikė derinti VVTAT. Šiuo metu atsakymas iš VVTAT dar nėra gautas.“

7.2. „Pareiškėjas išsamiai supažindintas su specialistų išvadomis dėl Paslaugos teikimo galimybių Savivaldybės 2021-05-10 raštu Nr. A51-41403/21(3.3.9.1E-AD24).

Taip pat Savivaldybė 2022-10-07 Atsakyme dėl galimybės teikti nuotekų transportavimo paslaugas adresu <...>, Vilniuje, Pareiškėjui nurodė Bendrovės pateiktą informaciją, kad Bendrovės darbuotojai jam 2022-07-14 suteikė nuotekų išvežimo paslaugą adresu <...>, Vilniuje, prieš tai suderinę paslaugos suteikimą su Pareiškėju tiesiogiai. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, pakartotinai konstatuojame, kad yra galimybė suteikti nuotekų transportavimo paslaugas adresu <...>, Vilniuje.

Vilniaus apygardos administracinis teismas nagrinėjo klausimą dėl įvažiavimo į <...> bei į žemės sklypą <...>. 2022-06-30 teismas (administracinė byla Nr. e13-797-764/2022) nutarė Pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsižvelgiant į nustatytą aplinkybių visumą, konstatavo, kad ginčijamų sprendimų nėra pagrindo pripažinti nepagrįstais ir neteisėtais. Netenkinus pagrindinių skundo reikalavimų dėl sprendimų panaikinimo, nėra pagrindo įpareigoti Savivaldybę suprojektuoti privažiavimo kelią iš <...> gatvės išilgai žemės sklypo <...> kuris jungtųsi su <...> gatve dėl nuotekų tinklo įrengimo ir individualių buitinių nuotekų išvežimo iš <...> sklypo. Kitos informacijos neturime.“

7.3. „Dėl Pareiškėjo 2022-06-10 elektroniniu laišką pateikto prašymo pateikti institucijos nuomonę ir duomenis apie nustatytas galimybes teikti Paslaugas, t. y., kodėl nenurodyta, „ar yra galimybės pagal specialistų išvadas teikti Paslaugas, jeigu yra, iš kur būtų vykdomas privažiavimas iki nuotekų išsiurbimo vietos ir pan.“.

„Pareiškėjas išsamiai supažindintas su specialistų išvadomis dėl Paslaugos teikimo galimybių Savivaldybės 2021-05-10 raštu Nr. A51-41403/21(3.3.9.1E-AD24), taip pat buvo supažindintas su Bendrovės specialistų išvadomis.“

7.4. „Pareiškėjo reikalavimas užtikrinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties sudarymą

per 14 arba 30 kalendorinių nuo prašymo pateikimo neturi teisinio pagrindo. Bendrovė parengė viešosios nuotekų transportavimo sutarties projektą ir teisės aktų nustatyta tvarka 2022-09-22 pateikė derinti VVTAT. Šiuo metu atsakymas iš VVTAT dar nėra gautas.“

7.5. „Teiginys, kad Bendrovė 2022 m. birželį nėra Pareiškėjui pateikusi siūlymo dėl nuotekų transportavimo sutarties sudarymo, neatitinka tikrovės ir prieštarauja susirašinėjimo su Bendrove duomenims (pvz. 2022-07-07 Bendrovės atsakymas, Pareiškėjo 2022-06-21 elektroninis laiškas Bendrovei ir kt.).“

7.6. „Kokiu teisės aktu vadovaujantis Sutarties standartinės sąlygos turi būti derinamos su VVTAT, kodėl tai nebuvo paaiškinta Pareiškėjui.

Vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad VVTAT dalyvauja derinant viešosios sutarties standartinės sąlygas.“

7.7. „VAĮ 22 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose nustatyta, kad asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, turi teisę susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija, pateikti papildomą informaciją ir duoti paaiškinimus. Teisės aktai nenustato prievolės teikti susipažinti medžiagą iki procedūros užbaigimo, tačiau ją baigus, asmuo minėtą teisę įgyja. Pareiškėjui kartu su 2022-11-25 atsakymu Nr. A63-152/22(3.2.1E-AD24) „Dėl Jūsų skundo nagrinėjimo rezultatų“ pateikta susipažinti 2022-09-09 ir 2022-10-20 skundų nagrinėjimo metu surinkta medžiaga [...].“

7.8. „Dėl teiginio, kad 2022-10-07 Atsakyme nurodytos „aplinkybės ir motyvai nėra pagrindžiami, paaiškinimai nesusieti su teisės aktų reikalavimų nuostatomis“.

Savivaldybės pareigūnų nuomone, „Savivaldybė 2022-10-07 Atsakyme paaiškinimus pateikė vadovaudamasi teisės aktų nuostatomis.“

7.9. „Savivaldybė koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje (užtikrina nuolatinį viešųjų paslaugų teikimą) koordinuodama savo veiklą su viešuoju vandens tiekėju Bendrove. Įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad geriamojo vandens išgavimą, tiekimą, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regione organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos. Priklausomai nuo klausimų pobūdžio vartotojų skundus nagrinėja ir kiti subjektai: VVTAT, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.“

7.10. „Pareiškėjo skundai buvo nagrinėjami Įstatymo 38 straipsnio 3 dalies 3 punkto ir VAĮ nustatyta tvarka.“

7.11. „Bendrovė 2022 m. birželio mėnesį pasiūlė Pareiškėjui sudaryti nuotekų transportavimo (išvežimo) sutartį, tačiau gavo iš jo atsakymą, kad neplanuoja sudaryti Nuotekų transportavimo (išvežimo) sutarties. Nuotekų transportavimo (išvežimo) sutarties sudarymo turi siekti ne tik Savivaldybė arba viešasis vandens tiekėjas, tačiau ir vartotojas, norintis, kad jam būtų suteikta paslauga. Bendrovės darbuotojai Pareiškėjui 2022-07-14 suteikė nuotekų išvežimo paslaugą adresu <...>, Vilniuje, nepriklausomai nuo to, kad Pareiškėjas atsisakė sudaryti Nuotekų transportavimo (išvežimo) sutartį iki bus patvirtinta viešosios sutarties forma. Atsižvelgę į tai, Pareiškėjo kaltinimus vertiname kaip deklaratyvius ir nepagrįstus.“

7.12. „Dėl [...] [pažymos] 2.6 papunktyje aprašytų aplinkybių.

Pareiškėjas teigia, kad jo informavimas apie galimybę pasirinkti ne tik bet kurią rinkoje dirbančią nuotekų transportavimo, išvežimo paslaugą teikiančią įmonę, bet ir Bendrovę yra Savivaldybės piktnaudžiavimas. Mūsų nuomone, Savivaldybės teikiama išsami informacija apie visas rinkoje dirbančias nuotekų transportavimo, išvežimo paslaugas teikiančias įmones negali būti vertinama kaip piktnaudžiavimas ir atitinka VAĮ įtvirtintą išsamumo principą, juolab, kad visos bendrovės Pareiškėjo pageidaujamas paslaugas teikia komerciniais pagrindais.“

7.13. „Dėl [...] [pažymos] 2.7 papunktyje aprašytų aplinkybių.

Teisės aktai nenumato galimybės daryti poveikį Savivaldybės kontroliuojamoms bendrovėms dėl jų sprendimų (o ypač dėl individualių santykių su klientais). Savo poziciją Savivaldybė išreiškė Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo A. B. pasirašytame 2022-03-16 rašte Nr. A51-32761/22(3.3.10.1E-AD24), kuriame Bendrovei buvo pasiūlyta sudaryti su Pareiškėju sutartį dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens

tiekęjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir nurodyti individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugų teikėjus su kuriais Bendrovė turi sudariusi nuotekų tvarkymo sutartis (t. y. sudaryti viešąją Sutartį arba nurodyti bendroves, teikiančias paslaugas visuomeninio tiekėjo vardu).“

7.14. „Dėl [...] [pažymos] 2.8 papunktyje aprašytų aplinkybių.

Pareiškėjas [Vilniaus miesto savivaldybės Mero pavaduotojo] raštu 2022-11-24 Nr. A63-150/22(3.2.1E-AD24) „Dėl prašymo pakartotinai išnagrinėti 2022-09-09 skundą ir valstybės tarnautojo nušalinimo“ buvo informuotas: „VAĮ 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatytą specialų statusą turintis fizinis asmuo ar darbuotojas nusišalina pats arba turi būti nušalintas nuo dalyvavimo administracinėje procedūroje, jeigu: 1) jis yra asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų pradėta administracinė procedūra arba dėl kurio veiksmų galimai yra pažeistos šio asmens teisės, arba asmuo, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo, artimasis giminaitis arba kt. ryšiais susijęs asmuo; 2) tarp valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens ar darbuotojo ir asmens, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų pradėta administracinė procedūra arba dėl kurio veiksmų galimai pažeistos tokio asmens teisės, yra administracinė procedūra arba dėl kurio veiksmų galimai pažeistos tokio asmens teisės, yra tiesioginio pavaldumo santykiai; 3) valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens ar darbuotojo nešališkumu pagrįstai abejojama dėl kokių nors kitų priežasčių, galinčių sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Nei vienos iš nurodytų aplinkybių Savivaldybės Energetikos skyriaus Šilumos ir vandens ūkio poskyrio vyriausiojo specialisto V. M. ir šio poskyrio vedėjo K. K., nagrinėjusių Pareiškėjo skundus ir prašymus, atžvilgiu nenustatyta, todėl nėra teisinio pagrindo jų nušalinimui.

Pareiškėjas informuotas, kad, siekiant išsamaus ir objektyvaus 2022-10-21 skundo išnagrinėjimo, tyrimą buvo pavesta pagal kompetenciją atlikti Savivaldybės Korupcijos ir nusižengimų prevencijos skyriui, tiesiogiai pavaldžiam Savivaldybės administracijos direktoriui.“

7.15. „2022-09-22 Bendrovė išsiuntė sutarties projektą VVTAT. Šiuo metu laukiama VVTAT atsakymo dėl viešosios sutarties sąlygų ir sutarties derinimo. Bendrovė informavo, kad derinimas trunka iki 3 mėnesių.“

7.16. „Galutinai suderinusi sutarties sąlygas su VVTAT, Bendrovė pagal vidaus tvarką turi patvirtinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties formą. Tikėtina, kad pasiūlymas pasirašyti sutartį bus pateiktas Pareiškėjui 2023 m. I -ąjį ketvirtį.“

7.17. Savivaldybės 2021-05-10 rašte Nr. A51-41403/21(3.3.9.1E-AD24), be kita ko, nurodyta:

Savivaldybė „išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2021-04-13 pažymoje Nr. 4D-2021/2-337 ir Pareiškėjo 2020-08-28 skunde nurodytas aplinkybes dėl buitinių nuotekų tvarkymo sklype <...>, Vilniuje. Pareiškėjas savo skunduose pats patvirtino, kad jo pasirinktas nuotekų vežėjas negali surinkti ir išvežti nuotekų iš Pareiškėjo sklype esančio šulinio, nes negali arčiau prie jo privažiuoti, tačiau pažymoje [...] skundžia Savivaldybę, kad Pareiškėjas buvo supažindintas su analogiškas paslaugas teikiančiomis įmonėmis, kurių paslaugų spektras didesnis ir nepagrįstai kaltina Savivaldybę „nepateikta visa informacija“ ir siūlymu nutraukti sutartį su UAB „B“ (Savivaldybė tokio siūlymo nėra Pareiškėjui pateikusi). Savivaldybė svarstydama poreikį sukurti darbo grupę Pareiškėjo skundai nagrinėti įvertino tai, kad situaciją išvežant iš sklypo <...> nuotekas ir prie jo yra nagrinėję Savivaldybės Energetikos skyriaus, Korupcijos ir nusižengimų prevencijos skyriaus, Infrastruktūros skyriaus specialistai, Pareiškėjas supažindintas su galimybėmis pasirinkti nuotekų vežėjams privažiavimo vietą, pasirinkti nuotekų vežėją, visa turima informacija, dokumentais, jam pageidaujant apklaustas 2021-02-15 nuotoliniu būdu internete Zoom platformoje Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas A. B., Energetikos skyriaus Šilumos ir vandens ūkio poskyrio atstovai, ir 2021-04-14 apklaustas nuotoliniu būdu interneto Zoom platformoje Mero pavaduotojas V. B. Susitikimų metu buvo atsakyta į Pareiškėjo klausimus, paaiškintos buitinių nuotekų išvežimo galimybės, pateiktų paaiškinimų, pastebėjimų nagrinėjimas. Atsižvelgiant į visa tai, kas paminėta, Savivaldybė

nusprendė nekurti darbo grupės Pareiškėjo skundai nagrinėti. [...].

Nuo sklypo <...> ribos ties įvažiavimu iki nuotekų talpyklos vietos yra maždaug 40 metrų atstumas, o nuo sklype priešais garažą esančios aikštelės sustojimui – 35 metrai. Nuo tvoros, esančios ties įvažiavimu, kuri Savivaldybės planuose pažymėta kaip įrengta valstybinėje žemėje – 46 metrai. Kadangi tvora yra įrengta valstybinėje žemėje ir ja galimai yra neteisėtai apribotas naudojimas valstybine žeme, tai šis 46 metrų atstumas turėtų būti nevertinamas apskaičiavimui, o tvora (jeigu trukdo buitinių nuotekų išvežimui) turėtų būti užtvirta ties teisiškai įregistruota sklypo <...> riba, arba pašalinta. Savivaldybės Infrastruktūros skyrius 2020-09-18 raštu Nr. A51-117217/20(2.9.4.9E-INF) Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos pranešė, kad žemės sklypą (kad. Nr. <...>), adresu <...>, Vilniuje, juosianti tvora, esanti <...> gatvės raudonosiose linijose, yra galimai savavališkas statinys ir neteisėtai įrengtas už žemės sklypo ribų, valstybinėje žemėje, paprašė skubos tvarka atlikti patikrinimą ir imtis veiksmų, kad galimai savavališkai užimtas valstybinės žemės plotas būtų atlaisvintas ir būtų tinkamas bendram naudojimui. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos darbuotojai telefonu informavo mus, kad rašto informacija pasitvirtino ir šiuo metu atliekamas tyrimas nustatyta tvarka. Statytojų užsakymu rengiant projektus dažniausiai suprojektuojami nuotekų valymo įrenginiai, šuliniai ir įrengiami sklype prie gatvės, šalia sklypo ribos, kad nutiesus centralizuotus nuotekų tinklus būtų galima prie jų nesudėtingai, neiškasinėjus sklypo, be nuotekų siurblynės poreikio, mažiausiomis sąnaudomis prisijungti, šalia namo mažiau sklistų nuotekų kvapai. Todėl Pareiškėjui ateityje siūlome dėl patogumo apsvarstyti galimybes rekonstruoti kiemo nuotekų tinklus.

Atlikome nuotekų vežėjų apklausą. Kreipėmės telefonu ir elektroniniu paštu į Vilniaus mieste nuotekų transportavimo paslaugas teikiančias įmones su tekstu „prašau informuoti apie Jūsų įmonės galimybes išsiurbti nuotekas iš šulinio esančio maždaug 50 metrų nuo kelio“. UAB „C“ elektroniniu paštu informavo mus, kad „iš tokio atstumo be problemų galime išsiurbti nuotekas. Žinoma, geriausia, kuomet šulinys bei asenizacinė mašina stovi tame pačiame lygyje arba šulinys netgi aukščiau yra, bet mes šulinio gylį iki 5 metrų gylio dar traktuojame kaip esantį proto ribose. Tam tikrais atvejais galimas išsiurbimas ir iš didesnio gylio, tačiau tuomet jau pačios žarnos metrų norėtusi, jog reikėtų mažiau, nes tokie netipiniai objektai truputėlį reikalauja atitinkamo pasiruošimo. Tais atvejais, kuomet šulinys yra aukščiau nei stovi mašina, išsiurbimas galimas ir iš dar didesnio atstumo nei 50 m.“ Telefonu UAB „D“ informavo mus, kad nuotekas iš toliau esančių šulinių siurbia šiltuoju metų laiku, turi 1 žarną iki 55 metrų ilgio. Jeigu reikia žarnos iki 70 metrų ilgio, tada atvažiuoja su 2 automobiliais, vienas dirba kaip siurblys, kitas kaip talpa. Atsakymą raštu gali parašyti tik nuvykę į vietą ir įvertinę. Telefonu UAB „E“ informavo mus, kad turi žarną apie 50 metrų ilgumo. Dėl tikslumo reikia žinoti tikslų adresą ir patikrinti. UAB „F“ elektroniniu paštu atsuntė atsakymą mums „bandysim įvažiuoti, bet labai siauras įvažiavimas, geriau mes paimtumėme dar papildomai 10 metrų žarnos, tada nesugadinsime Jums įvažiavimo prie garažo. Atvažiuotų 9 kub. m automobilis. Prieš atvažiuojant būtinai praneškite, kad daugiau žarnų pas Jus reikėtų.“ Į kaimyninį (sklypui <...>) sodininkų bendrijos „G“ sklypą dėl nuotekų išvežimo be jokių trukdžių (tokių kaip vielinė tvora, aukščių skirtumas ir t.t.) galima įvažiuoti iš lygiagrečios <...> gatvės. Apibendrinus visa tai kas aukščiau paminėta, galime tvirtinti, kad nėra gamtinių kliūčių privažiuoti prie Pareiškėjo sklypo <...> ribos, nėra gamtinių kliūčių nuotekų transportavimo mašinai pro vartus įvažiuoti į sklypą <...> iki pat garažo vartų, o iš lygiagrečios <...> gatvės įvažiuoti į kaimyninį (sklypui <...>) sodininkų bendrijos „<...>“ sklypą ir pasirinkus vieną iš šių trijų variantų išvežti nuotekas. [...].“

7.18. Savivaldybės 2022-03-16 rašte Nr. A51-32761/22(3.3.10.1E-AD24), be kita ko, nurodyta:

„Savivaldybė gavo 2022-02-15 VVTAT raštu Nr. 4E-2651 persiustą Pareiškėjo skundą „Dėl vartotojų teisėtų interesų pažeidimo, kai reikalaujama vykdyti nesąžiningų sąlygų naikinimą sutarties sąlygose“. [...].

Prašome viešąjį geriamojo vandens tiekėją – Bendrovę pasiūlyti Pareiškėjui sudaryti sutartį dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir nurodyti individualiųjų nuotekų

transportavimo paslaugų teikėjus su kuriais Bendrovė turi sudariusi nuotekų tvarkymo sutartis. Apie priimtus sprendimus prašome informuoti Savivaldybės Energetikos skyrių.“

7.19. Savivaldybės Mero pavaduotojo 2022-11-25 rašte Nr. A63-152/22(3.2.1E-AD24) „Dėl Jūsų skundo nagrinėjimo rezultatų“, be kita ko, nurodyta:

„Savivaldybė Savivaldybės mero pavedimu išnagrinėjo Jūsų 2022-10-20 skundą (reg. Nr. A60-306/22-(3.2.1E-AD24), taip pat atliko kartotinį 2022-09-09 Skundo (reg. Nr. A60-259/22(69732) nagrinėjimą. 2022-10-20 skunde nurodėte, kad Savivaldybė nesiėmė priemonių įpareigoti Bendrovę vykdyti Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatų; Jums nebuvo sudarytos sąlygos susipažinti su 2022-09-09 skundo nagrinėjimo medžiaga. 2022-10-07 Savivaldybės administracijos direktoriaus atsakyme į 2022-09-09 skundą Nr. A63-126/22(3.2.1E-AD24) nepasisakyta, kokių priemonių imtasi, kad su Jumis būtų sudaryta sutartis per Įstatyme nustatytą terminą; nenurodyta, kodėl nepateiktas atsakymas į Jūsų 2022-06-10 elektroninį laišką ir ar dėl to bus pradėta administracinė procedūra; atsakyme taip pat nurodyta tikrovės neatitinkanti informacija, kad Bendrovė 2022 m. birželį pateikė Jums siūlymą dėl nuotekų transportavimo sutarties sudarymo, todėl prašėte skundą išnagrinėti iš naujo.

Atlikus kartotinį patikrinimą nustatyta, kad Jūsų 2022-10-20 skundas iš dalies pagrįstas, todėl teikiame atsakymus į neatsakytus klausimus.

1. 2022-06-10 nepasirašytas nustatyta tvarka Jūsų elektroninis laiškas Savivaldybėje užregistruotas ir perduotas nagrinėti nebuvo, apie tai buvote informuotas elektroniniu laišku. Jūs neištaisėte trūkumų ir po 2022-06-10 nepateikėte naujo tinkamai pasirašyto prašymo, todėl nebuvo ir nėra pagrindo pradėti administracinę procedūrą dėl elektroniniu paštu pateikto prašymo neišnagrinėjimo.

2022-09-09 skunde išreiškėte pageidavimą susipažinti su Bendrovės specialistų nuomone (išvadomis), tačiau nepateikėte jokių duomenų, kad kreipėtės į Bendrovę dėl šių išvadų raštu pateikimo, todėl kreipimasis į Savivaldybę, prašant pateikti kito juridinio asmens išvadas ir jas įvertinti, yra nepagrįstas. Savivaldybė nėra kompetentinga vertinti nuotekų tvarkymo ir transportavimo specialistų išvadas dėl konkrečių sąlygų. Iš Bendrovės pateikto susirašinėjimo nustatyta, kad specialistai žodžiu, o Bendrovė vėliau raštu teigiamai atsakė į sunaikintame laiške keliamą klausimą: ar yra galimybės pagal specialistų išvadas teikti nuotekų transportavimo paslaugas. Atsižvelgus į tai, dėl papildomos informacijos, susijusios su specialistų išvadomis, siūlome kreiptis tiesiogiai į Bendrovę.

2. Teisės aktai nenumato galimybės daryti poveikį Savivaldybės kontroliuojamoms bendrovėms dėl jų sprendimų (o ypač dėl individualių santykių su klientais). Savo poziciją Savivaldybė išreiškė Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo A. B. pasirašytame 2022-03-16 rašte Nr. A51-32761/22(3.3.10.1E-AD24), kuriame Bendrovei buvo pasiūlyta sudaryti su Jumis sutartį dėl individualių nuotekų transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir nurodyti individualių nuotekų transportavimo paslaugų teikėjus su kuriais Bendrovė turi sudariusi nuotekų tvarkymo sutartis (t. y. sudaryti viešąją sutartį arba nurodyti bendrovės, teikiančias paslaugas visuomeninio tiekėjo vardu).

3. Jūsų reikalavimas užtikrinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties sudarymą per 14 arba 30 kalendorinių nuo prašymo pateikimo neturi teisinio pagrindo.

4. Teiginiai, kad Jums nebuvo nurodyta institucija, su kuria bus derinamas viešosios sutarties projektas ir derinimo teisinis pagrindas, taip pat kad Bendrovė 2022 m. birželį nėra Jums pateikusi siūlymo dėl nuotekų transportavimo sutarties sudarymo neatitinka tikrovės ir prieštarauja susirašinėjimui su Bendrove duomenims (pvz. 2022-07-07 Bendrovės atsakymas, Jūsų 2022-06-21 elektroninis laiškas Bendrovei ir kt.). VAI 11 straipsnio 3 dalies 5 punkte nustatyta, kad prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai, todėl patikrinimo metu buvo vertinamos tik aplinkybės nuo 2022 m. gegužės mėnesio. Vertinant Bendrovės veiksmus nurodytu laikotarpiu matyti, kad Bendrovė palaikė nuolatinį kontaktą su Jumis, atsakė į visus prašymus ir laiškus, išsiuntė specialistus atlikti patikrinimą vietoje, pasiūlė pasirašyti laikiną sutartį iki bus parengta

viešojo sutartis, suteikė nuotekų išvežimo paslaugą, konsultavosi su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir VVTAT, galiausiai pakeitė savo pirminę nuostatą ir 2022-07-07 pripažino viešosios sutarties parengimo būtinumą, parengė jos projektą ir 2022-09-21 pateikė derinti VVTAT, todėl Jūsų kaltinimai Bendrovės atžvilgiu šiuo metu nėra pagrįsti.

Pažymėtina, kad nuo 2022-11-16 įsigaliojo nauja Įstatymo 11 straipsnio 2 dalies redakcija, kurioje nustatyta, kad VVTAT dalyvauja derinant viešosios sutarties standartines sąlygas.

Išnagrinėjus visą surinktą medžiagą konstatuota, kad 2022-10-07 atsakymas Jums buvo neišsamus: VAĮ 22 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose nustatyta, kad asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, turi teisę susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija, pateikti papildomą informaciją ir duoti paaiškinimus. [...] Teikiame Jums susipažinti 2022-09-09 ir 2022-10-20 skundų nagrinėjimo metu surinktą medžiagą (pridedama). [...].“

8. VVTAT Seimo kontrolierei pateikė toliau nurodytą informaciją:

8.1. „Viešąja sutartimi laikoma sutartis, kurią sudaro juridinis asmuo (verslininkas), teikiantis paslaugas ar parduodantis prekes visiems, kas kreipiasi (transporto, ryšių, elektros, šilumos, dujų, vandentiekio ir kt. organizacijos) [Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.161 straipsnio 1 dalis]. Pagal kasacinio teismo pateiktus išaiškinimus, vandens paskirstymo ir tiekimo paslaugos bei nuotekų tvarkymo paslaugos priskirtinos bendro ekonominio intereso paslaugoms (viešosioms paslaugoms), kurioms taikomi tam tikri viešųjų paslaugų įpareigojimai, nustatomi paslaugos tiekėjui, norint užtikrinti, kad būtų siekiama tam tikrų visuomenės intereso tikslų. Netinkamai valomos nuotekos gali labai pakenkti vandens kokybei, todėl visuomenės interesas – apsaugoti aplinką nuo žalingo išleidžiamų nuotekų poveikio. Atsižvelgiant į tai, geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viena valstybės reguliuojamų ūkinės veiklos sričių. Būtinybė užtikrinti tinkamą vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą gyventojams lemia ir infrastruktūros naudojimo santykių tarp savivaldybės, vandens tiekėjo ir kitų subjektų reguliavimo ypatumus, kuriais nukrypstama nuo sutarčių laisvės principo. Siekiant apsaugoti visos visuomenės interesus ir viešąją tvarką, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo srityje imperatyviųjų teisės normų yra nustatyti tam tikri reikalavimai dėl sutarties dalyko, šalių teisių ir pareigų, atsakomybės taikymo [Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014-02-14 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-29/2014]. Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus ir vandens tiekėjų bei abonentų (vartotojų) teisinius santykius – Įstatymas [Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-07-03 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-445-695/2015]. Įstatymo tikslas – nustatyti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimo ir planavimo bendruosius reikalavimus, kad būtų išvengta neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai, užtikrintas nepertraukiamas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimas, užtikrinta visuomenės poreikius atitinkanti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sudarytos sąlygos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėti galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas [Įstatymo 1 straipsnis]. Atsižvelgiant į Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo tikslus, vartotojams turi būti užtikrinamas nenutrūkstamas geriamojo vandens tiekimas ir kokybiškas nuotekų šalinimas. Tai reiškia, kad geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas, kur yra tokia infrastruktūra, gyventojams turi būti užtikrinamas nuolat [Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015-07-03 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-445-695/2015.]. Viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas privalo pasiūlyti individualiųjų nuotekų turėtojui sudaryti viešąją sutartį dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas arba nurodyti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančius asmenis [Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 7 punktą]. Dalis Bendrovės akcijų priklauso Vilniaus miesto ir Vilniaus rajono savivaldybėms [Bendrovės įstatų 10 punktą]. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, VVTAT nuomone, Bendrovės Nuotekų išvežimo ir tvarkymo sutartis laikytina viešąja sutartimi.“

8.2. „VVTAT turi teisę atlikti išankstinį (*ex ante*) viešųjų vartojimo sutarčių projektų standartinių sąlygų nagrinėjimą dėl nesąžiningų sąlygų nustatymo pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.228⁴ straipsnį, gavusi pardavėjo ar paslaugų teikėjo motyvuotą prašymą ar kitais įstatymų nustatytais atvejais. VVTAT viešosios vartojimo sutarties projektą išnagrinėja ir išvadą dėl jo surašo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pardavėjo ar paslaugų teikėjo motyvuoto prašymo gavimo dienos. Atsižvelgdama į 2022-09-27 gautą viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo Bendrovės prašymą (reg. Nr. 5E-1944) VVTAT kompetencijos ribose įvertinti Sutarties, kaip viešosios sutarties, projekto sąlygas, VVTAT, įvertinusi Bendrovės VVTAT pateiktos Sutarties (Specialiosios ir Bendrosios dalies) projekto sąlygas, 2022-12-23 raštu Nr. 4E-7081 pateikė Bendrovei išvadą dėl Sutarties projekto sąlygų atitikties CK įtvirtintiems vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų kriterijams.“

9. Savivaldybė į papildomą Seimo kontrolierės paklausimą pateikė toliau nurodytą informaciją:

„Savivaldybė 2022 ir 2023 metais nėra rengusi jokių faktinių aplinkybių patikrinimų dokumentų dėl <...> esančių nuotekų kaupimo įrenginių. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-01-09 įsakymu Nr. D1-18 „Dėl Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Nuotekų kaupimo rezervuarų ir septikų įrengimo, eksploatavimo ir kontrolės tvarkos aprašo [...] II ir III skyriai reglamentuoja nuotekų kaupimo rezervuarų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus, pagal kuriuos už tinkamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkantį nuotekų kaupimo įrenginių eksploatavimą atsakingi jų savininkai ir (arba) naudotojai, o nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių eksploatavimo kontrolę dėl teisės aktuose nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų užtikrinimo vykdo Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

Pareiškėjas teigia, kad jam yra neaišku, ar yra galimybės teikti nuotekų transportavimo paslaugas ir kokių teisiniu pagrindu paslaugos būtų teikiamos. Pareiškėjas išsamiai supažindintas su specialistų išvadomis dėl paslaugos teikimo galimybių Savivaldybės 2021-05-10 raštu Nr. A51-41403/21(3.3.9.1E-AD24). Bendrovė 2022 m. birželio mėnesį pasiūlė Pareiškėjui sudaryti nuotekų transportavimo (išvežimo) sutartį, tačiau gavo atsakymą, kad jis neplanuoja sudaryti nuotekų transportavimo (išvežimo) sutarties. Sudaryti nuotekų transportavimo (išvežimo) sutartį turi siekti ne tik Savivaldybė arba viešasis vandens tiekėjas, tačiau ir vartotojas, norintis, kad jam būtų suteikta paslauga. Bendrovės darbuotojai pareiškėjui 2022-07-14 suteikė nuotekų išvežimo paslaugą adresu <...>, Vilniuje, nepriklausomai nuo to, kad Pareiškėjas atsisakė sudaryti nuotekų transportavimo (išvežimo) sutartį, iki bus patvirtinta viešosios sutarties forma.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, pakartotinai konstatuojame, kad yra galimybė suteikti nuotekų transportavimo paslaugas adresu <...>, Vilniuje, ir su teisiniu pagrindu paslaugai gauti Pareiškėjas yra supažindintas. Pareiškėjo kaltinimus vertiname kaip deklaratyvius ir nepagrįstus.

Savivaldybė iki 2022-11-16 skundus nagrinėjo vadovaudamasi 2006-07-13 Įstatymo Nr. X-764 37 straipsnio 3 dalies 3 punktu, kuris nustato, kad abonentų ir vartotojų skundus dėl geriamojo vandens išgavimo, tiekimo, paviršinių nuotekų tvarkymo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo organizavimo ir koordinavimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir (arba) nuotekų tvarkymui, perdavimo ar naudojimo šiame įstatyme nurodytais būdais organizavimo nagrinėja savivaldybių institucijos.

Nuo 2022-11-16 įsigaliojus naujai Įstatymo redakcijai (2022-10-27 įstatymas Nr. XIV-1466), 38 straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatyta, kad savivaldybių vykdomosios institucijos nagrinėja abonentų ir vartotojų skundus dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo organizavimo ir koordinavimo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir (arba) nuotekų tvarkymui, perdavimo ar naudojimo šiame įstatyme nurodytais būdais organizavimo.“

10. Pareiškėjas ir toliau ne kartą teikė papildomus paaiškinimus, nuomonę dėl Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos (pažymos 7 punktą) ir kt., be kita ko, pažymėdamas:

10.1. 2022-12-28 – „Savivaldybės atsakyme [...] nėra pateikta duomenų apie Faktinių aplinkybių patikrinimo akto sudarymą, kai Savivaldybės tarnautojai atliko faktinių aplinkybių patikrinimą 2022-06-08, manau, tai patvirtinama, kad nesilaikyta VAĮ 27 str. reikalavimų ir savivaldybės netinkamą veikimą. [...]. Paminėtina, kad nuoroda į 14 dienų taikymą, privalomos viešosios sutarties sudarymo yra pateikta Įstatymo 31 str. 1 d, nes sudarant viešąją sutartį privaloma vadovautis CK. [...] „Savivaldybės atsakyme [...] nėra pateikto paaiškinimo kodėl Savivaldybė *proteguoja* komercinę paslaugą vietoj viešosios paslaugos teikimo vartotojams, žinant tai, kad Pareiškėjas prašo suteikti pagal viešąją sutartį Paslaugą. [...]“.

10.2. 2022-01-09 – „Teisingumo ministerijos pavedimu Aplinkos ministerija (pagal priskirtą kompetenciją) gavusi [...] [Pareiškėjo] kreipimąsi registravo 2022-12-07 dok. Nr. (1.23Mr)7R-5445 ir Pareiškėjui 2023-01-09 raštu Nr. D8(E)-92 pateikė atsakymą [...], kuriame tik nurodė „[...] kad Įstatyme netvirtinta data per kurią turi būti sudaryta viešoji sutartis dėl individualiųjų nuotekų transportavimo. Pažymėtina, kad 2022-11-16 Įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1466, rengiami bei koreguojami minėto Įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Vienas iš jų, - LR Vyriausybės 2007-01-31 nutarimas Nr. 126 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“ [toliau – Aprašas]. Nutarime planuojama išsamiau reglamentuoti viešojo vandens tiekėjo ir individualiųjų nuotekų turėtojo teises, pareigas ir kitus aspektus susijusius su viešosios sutarties sudarymu, vykdymu ir nutraukimu [...]“. Taigi nurodė, kad bus ateiityje imtasi veiksmų, keisti teisės aktus, kad būtų aiškumas dėl terminų nurodymo viešajai sutarčiai sudaryti, tačiau nenurodė per kokį laikotarpį bus atlikti teisės aktų pakeitimai.“

„2023-01-06 Bendrovės Klientų aptarnavimo tarnybos direktorius M.A. mane informavo apie tai, kad „Bendrovė toliau tobulina viešosios Sutarties formos projektą, kurį pakoregavusi pateiks VVTAT papildomai derinti. Be to pažymėjo, kad dėl didžiosios dalies viešosios Sutarties projekto sąlygų VVTAT pastabų neturėjo. Todėl mano, kad likęs derinimo procesas dėl mažesnės apimties bus spartesnis ir VVTAT paspartins savo veiksmus dėl viešosios Sutarties sąlygų derinimo. Tarnybos direktorius neva teigia/planuoja, kiek įmanoma per trumpesnį laiką bus pateiktas pasiūlymas sudaryti viešąją Sutartį pagal patvirtintą formą“.

Aplinkybių ištyrimui siūlau pagal LR Seimo kontrolierių įstatymo 19 str. 1 d. 4 p. ir 6 p. apklausti ir išsireikalauti iš Bendrovės sutartis sudarytas su Nuotekas transportavimo paslaugas vykdančiomis įmonėmis (35 įmonės), tam, kad būtų galima nustatyti ar Bendrovė yra suteikusi įgaliojimus jos vardu veikti ir sudaryti viešąsias sutartis su vartotojais dėl nuotekų tvarkymo paslaugos teikimo, t. y. prievolių nustatytu Įstatymo 20 str. 2 d. 7 p. perdavimo dėl įstatymo 31 str. taikymo.

Taip pat gauti motyvuotą ir teisės aktais pagrįstą paaiškinimą dėl viešosios sutarties derinimo ir patvirtinimo procedūrų vykdymo, tame tarpe terminų taikymo, kai vartotojas pateikia prašymą sudaryti viešąją sutartį Nuotekų transportavimo paslaugai gauti.“

10.3. 2023-01-13 – Bendrovė yra Pareiškėjui pateikusi „paaiškinimą, kad „neteikia pasiūlymo viešajai sutarčiai sudaryti, nes vykdoma derinimo procedūra dėl viešosios sutarties patvirtinimo, nors nenurodo teisinio pagrindo, kas turi atlikti Nuotekų transportavimo sutarties patvirtinimą, be to LR CK 6.161 str. 5 d. teikia nuoroda dėl viešosios sutarties taip:

„Įstatymų nustatytais atvejais juridinis asmuo (verslininkas) privalo pateikti atitinkamai valstybės institucijai tvirtinti standartines viešosios sutarties sąlygas. Įstatymų nustatytais atvejais viešosios sutartys gali būti sudaromos pagal abiem šalims privalomas standartines sąlygas, patvirtintas atitinkamos valstybės institucijos.“

Todėl siūlau nagrinėjimo metu patikrinti ir tas aplinkybes ar tikrai artimiausiu metu įvyktu LR Vyriausybės 2007-01-31 nutarimo Nr. 126 pakeitimas, kaip siūloma teisės akto projekte nustatyti viešosios sutarties sudarymą ir/ar tai skirtųsi nuo CK 6.161 str. nurodytų reikalavimų „[...] privalo sudaryti sutartį su bet kuriuo asmeniu, kai šis kreipiasi [...]“, tame tarpe aplinkybę, ar bus

nustatytas reikalavimas „patvirtinti“ viešąją sutartį valstybinėje institucijoje. [...]“

10.4. 2023-02-28:

10.4.1. pateikė prašymą Seimo kontrolierei „inicijuoti/tarpininkauti, kad Savivaldybė įformintu faktinių aplinkybių patikrinimo aktą, kai buvo atliekamas patikrinimas 2022-06-08, arba pasiūlyti Savivaldybei iki 2023-03-20 atlikti faktinių aplinkybių patikrinimą dėl privažiavimo vietos iki nuotekų išsiurbimo/surinkimo vietos įforminimo/fiksavimo akte (VAĮ 27 str.)“, „atskirai priimti vertinimui pagal įstatymo reikalavimus, tą aplinkybę, kad valstybės tarnautojas atlikdamas viešojo administravimo procedūrą, kai organizuoja fatinių aplinkybių patikrinimą tačiau vėliau neatlieka visų veiksmų ir nustatyta tvarka neformina dokumento/akto, tame tarpe riboja ir neleidžia susipažinti su specialistų išvadomis (kai nurodoma, kad tokios specialistų išvados yra ir disponuojamos arba yra savivaldybės tarnautojo žinioje).“;

10.4.2. pateikė informaciją apie VVTAT nuomonę:

„VVTAT – argumentai/pozicija: [...]. Įstatyme (Įstatymo redakcija, galiojusi nuo 2022-05-01 iki 2022-11-15) yra numatyta, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas, o VVTAT kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo reguliavimo srityje – pagal kompetenciją dalyvauti derinant Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007-01-31 nutarimu Nr. 126 [...] patvirtino Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas [Aprašą]. Taigi, VVTAT kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje – dalyvauti *derinant* Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas (Aprašą), tačiau privalomas geriamojo vandens tiekėjo ir (arba) nuotekų tvarkytojo parengtos standartinės vartotojams teikiamos pasirašyti sutarties projekto suderinimas su VVTAT teisės aktuose nėra numatytas.

[...] 2023-01-20 raštu Nr. 4E-308 VVTAT pakartotinai informavo Bendrovę, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato pareigos nei Bendrovei, nei VVTAT suderinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties sąlygų; taip pat, kad VVTAT yra įvertinusi Nuotekų išvežimo ir tvarkymo sutarties sąlygų nesąžiningumą ir pateikusi Bendrovei išvadą dėl sąlygų, kurios atitinka CK 6.2284 straipsnyje įtvirtintus vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų kriterijus, ir, siekiant kaip įmanoma greičiau suteikti Jums reikšmingas ir būtinas paslaugas, pasiūlė Bendrovei pakoreguoti Nuotekų išvežimo ir tvarkymo sutarties sąlygas, atsižvelgiant į viešosios sutarties standartinių sąlygų apraše nurodytus reikalavimus ir VVTAT išvadoje (2022-12-23 raštas Nr. 4E-7081) pateiktas pastabas. Kaip buvo minėta pirmiau, galiojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai nenumato pareigos Bendrovei suderinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties sąlygų. Lingvistiškai aiškinant ir analizuojant Įstatymo nuostatas matyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina Aprašą (viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašą), o VVTAT dalyvauja derindama viešosios sutarties standartines sąlygas. Taigi, VVTAT dalyvauja derindama anksčiau minėtas sąlygas (viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašą), kurias tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. [...] Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė neteikiant Jums sutarties pasirašymui (vengiant sudaryti sutartį), pagal CK nuostatas turite teisę kreiptis į teismą ir prašyti įpareigoti Bendrovę sutartį sudaryti ir atlyginti dėl vengimo patirtus nuostolius. [...]“

10.5. 2023-01-06 pateikė papildomą skundą Seimo kontrolierei dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų nagrinėjant jo 2023-01-30 prašymą (toliau – Prašymas), teikiant Savivaldybės 2023-03-02 atsakymą Nr. A51-3861/23 (toliau – 2023-03-02 Atsakymas): Pareiškėjas „nesutinka su pateikta informacija, jos turiniu ir aplinkybių pagrindu, nes nėra įvardintos objektyvios aplinkybės ar teisiniai pagrindai Savivaldybei organizuoti nuotekų tvarkymą taip, kad būtų išspręstas transporto priemonių privažiavimas iki nuotekų surinkimo vietų, tam, kad būtų gyventojui teikiama Paslauga. Negaliu sutikti su viešosios sutarties nesudarymo aplinkybėmis, nes tokios aplinkybės nėra pagrindžiamos objektyviai pagal teisinį pagrindimą“, Savivaldybės „rašte nurodomi teiginiai apie galimybes gauti tokia paslauga nėra pagrindžiami vidaus kelių naudojimosi teise, kai Savivaldybė organizuoja Paslaugos teikimą per viešąjį paslaugos teikėją Bendrovę [...], nes Pareiškėjo 2023-01-30 prašyme nurodyti vidaus keliai neturi nustatytų apribojimų/servitutų“ ir

kt.

Pareiškėjas Prašyme prašė: „apsvarstyti teikiamą pasiūlymą dėl detaliojo plano rengimo ir esant tai aplinkybei, kai savivaldybė neprisiimtu iniciatyvos rengti detalų planą, pageidauju gauti motyvuotą atsakymą, kuriame būtų paaiškinta man, kodėl nuspręsta 2023 metais nevykdyti teritorijų planavimo dokumentų rengimo kvartalui APV-3, motyvus pagrįsti nurodant teisinį pagrindą, nes dabar man neaišku pagal kokį teritorijų planavimo dokumentą ar teisės aktą Vilniaus miesto savivaldybė turi teises į <...> ir <...> gatvių valdymą, kai pagal įstatymą savivaldybė turi organizuoti nuotekų surinkimą ir tvarkymą pagal Įstatymo reiklavimus ir užtikrinti tokias sąlygas, kad vartotojas galėtų priduoti nuotekas pagal LR aplinkos ministro 2015-01-09 įsakymu Nr. D1-18.“

Savivaldybė 2023-03-02 Atsakyme, be kita ko, pažymėjo: „pakartotinai konstatuojame, kad yra galimybė gauti nuotekų išvežimo (transportavimo) paslaugas adresu <...>, Vilniuje“ (2022-07-14 Pareiškėjui suteikta Paslauga), „Galutinai suderinusi sutarties sąlygas su VVTAT, Bendrovė pagal vidaus tvarką turi patvirtinti viešosios nuotekų transportavimo sutarties formą. Tikėtina, kad pasiūlymas pasirašyti sutartį Jumsbus pateiktas 2023 m. II ketvirtį“, „Šiuo metu yra rengiamas naujas Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas (toliau – SP). Rengiamo SP esamos būklės ataskaita (aiškinamasis raštas ir brėžiniai) paskelbta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje [...], todėl galite su ja (aiškinamuoju raštu ir brėžiniais) susipažinti“, „Konkrečiu atveju iš brėžinių galima matyti, kad Jus dominančioje teritorijoje, į kurią patenka žemės sklypas su pastatais <...>, buitinių nuotekų tinklai nėra atvesti“, „Artimiausiu metu nėra suplanuotas detaliojo plano, į kurį patektų <...> sklypas, rengimas. Detaliojo plano iniciatoriais gali būti ir fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai. Planuojama, kad SP patvirtintas ir aglomeracijų ribos nustatytos bus 2023 metų III ketvirtį.“

11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija:

11.1. 2022-04-19 atsakyme Pareiškėjui Nr. (10)-D8(E)-2054, be kita ko, pažymėjo:

„Atsižvelgdami į teisės aktų nuostatas ir koordinuodami kitų valstybės ir savivaldybių institucijų veiklą [Įstatymo 6 str. 1 d. 12 p.], kad būtų įgyvendinti Įstatymo reikalavimai, Aplinkos ministerijos 2022-02-23 raštu [...] kreipėmės į Savivaldybę su prašymu informuoti Aplinkos ministeriją ir Jus ar Jums sudarytos galimybės individualiai tvarkyti nuotekas, t.y. atiduoti nuotekas ir (arba) nuotekų valymo metu susidarantis atliekas (dumblą) viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba nuotekų transportavimo paslaugų teikėjui. Pažymėtina, kad Savivaldybė 2022-03-03 raštu Nr. A51-37095/22(3.3.10.1E-AD24) „Dėl individualių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo“ informavo, kad „paprašė viešąjį geriamojo vandens tiekėją – Bendrovę pasiūlyti Pareiškėjui sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir nurodyti individualių nuotekų transportavimo paslaugų teikėjus, su kuriais Bendrovė turi sudariusi nuotekų tvarkymo sutartis.“ Įvertinant tai, manome, kad Savivaldybė imasi veiksmų dėl individualių nuotekų tvarkymo paslaugų užtikrinimo.“

11.2. 2023-02-23 rašte Nr. D8(E)-1094, be kita ko, paaiškino:

„Pažymėtina, kad Aplinkos ministerijai Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkto nuostata suteikta kompetencija koordinuoti kitų valstybės ir savivaldybių institucijų veiklą, kad būtų įgyvendinti Įstatymo reikalavimai, tačiau ne kontroliuoti šių institucijų veiklą ar nagrinėti konkrečias situacijas ir daryti šių situacijų vertinamojo pobūdžio išvadas bei vertinti savivaldybės ar jos institucijų pateiktų išaiškinimų ar priimtų sprendimų teisėtumą.“

Aplinkos ministerija koordinuodama kitų valstybės ir savivaldybių institucijų veiklą, 2022-02-23 raštu Nr. (10)-D8(E)- 986 „Dėl individualių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo“ kreipėsi į Savivaldybę su prašymu informuoti Aplinkos ministeriją ir Jus ar Jums sudarytos galimybės individualiai tvarkyti nuotekas, t. y. atiduoti nuotekas ir (arba) nuotekų valymo metu susidarantis atliekas (dumblą) viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui arba nuotekų

transportavimo paslaugų teikėjui. Apie tai esate informuotas Aplinkos ministerijos 2022-04-19 raštu Nr. (10)- D8(E)-2054 „Dėl informacijos teikimo“. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė 2022-07-07 raštu Nr. SD22-2314 „Dėl nuotekų išvežimo ir tvarkymo paslaugų sutarties“ (adresuotu Jums, Aplinkos ministerijai ir Savivaldybei) informavo, kad teiks individualių nuotekų transportavimo paslaugas.

Bendrovė 2022-08-26 raštu Nr. SD22-2801 informavo Aplinkos ministeriją, kad adresu (<...>, Vilnius) pagal pateiktą užsakymą 2022-07-14 suteikė nuotekų išvežimo ir tvarkymo paslaugas, taip pat pasiūlė pasirašyti „vidaus teisės aktu patvirtintos nuotekų išvežimo sutarties formą“, tačiau Jūs atsisakėte. Pažymėtina, kad Bendrovė 2022-05-14 elektroniniu paštu Jums nurodė asmenis, kurie teikia nuotekų transportavimo paslaugas. Ši informacija yra vieša ir vien Vilniaus mieste nuotekų transportavimo paslaugas teikia 35 asmenys. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, tiek teisinis reglamentavimas, tiek rinkoje veikiančių individualių nuotekų transportavimo paslaugas teikiančių asmenų skaičius užtikrina, kad asmuo, individualiai tvarkantis nuotekas turėtų sąlygas jas atiduoti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui ir tokiu būdu užtikrinti tinkamą individualių nuotekų tvarkymą.

Pažymėtina, kad Aplinkos ministerija 2023-01-09 raštu Nr. D8(E)-92, Jus informavo, kad 2022-11-16 įsigaliojus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1466, rengiami bei koreguojami minėto įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Vienas iš jų, - LR Vyriausybės 2007-01-31 nutarimas Nr. 126 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – nutarimas). Nutarimo projektu siekiama išsamiau reglamentuoti viešojo vandens tiekėjo ir individualių nuotekų turėtojo teises, pareigas ir kitus aspektus susijusius su viešosios sutarties sudarymu, vykdymu ir nutraukimu. Įsigaliojus nutarimui, bus sudaromos sutartys pagal naujus reikalavimus.

Informuojame, kad šiuo metu Nuotekų tvarkymo informacinė sistema kuriama ir diegiama. Numatoma, kad minėta sistema pradės veikti 2023 m. pabaigoje, tuomet šioje sistemoje turės būti registruojamos Įstatymo 21 straipsnio 2 dalyje minimos nuotekų transportavimo paslaugų sutartys.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

12. Lietuvos Respublikos įstatymai

12.1. Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI):

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 10) veiklos skaidrumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams, kurie tuo domisi, jiems sudaromos sąlygos gauti paaiškinimus, kas ir kodėl daroma; [...]“

6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 30) [...] nuotekų tvarkymo organizavimas; [...]“

8 straipsnis – „1. Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams. Savivaldybės institucijos ir administracija viešųjų paslaugų neteikia, išskyrus šiame straipsnyje nustatytus atvejus. Jas teikia biudžetinės ir viešosios įstaigos, savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės ir kiti subjektai. [...]. 3. Teikdami savivaldybės gyventojams viešąsias paslaugas, jų teikėjai privalo vadovautis įstatymais, savivaldybės institucijų sprendimais ir kitais teisės aktais. [...]. 5. Savivaldybė turi užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat.“

9 straipsnis – „1. Savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, nustatydamą šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdamą biudžetines ir viešąsias įstaigas, savivaldybės įmones, akcines bendroves, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdamą viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindamą viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir

kontrolę. [...]“

2.2. *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo* (Įstatymas; įsigaliojo nuo 2007-01-01, nauja redakcija nuo 2022-11-16):

3 *straipsnis* – „16. Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešoji sutartis (toliau – viešoji sutartis) – geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo, ir (arba) paviršinių nuotekų tvarkymo sutartis, kurią geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas arba viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba regioninis viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba garantinis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, arba paviršinių nuotekų tvarkytojas sudaro su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų gavėjais. [...]“

10 *straipsnis* – „2. Savivaldybės vykdomoji institucija: [...] 3) koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo [...] paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje; [...]“

11 *straipsnis* – „Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba: 1) Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka nagrinėja vartotojų skundus dėl geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo, geriamojo vandens ir nuotekų apskaitos, vandentiekio avarių, geriamojo vandens tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo ir sąskaitų pateikimo; 2) dalyvauja derinant viešosios sutarties standartines sąlygas; [...]“

12 *straipsnis* – „2. Savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas. [...]“

13 *straipsnis* – „1. Geriamojo vandens išgavimą, tiekimą, nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regione organizuoja savivaldybių vykdomosios institucijos. 2. Savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje, nustatytoje pagal šio įstatymo 12 straipsnio nuostatas, viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymą vykdo viešasis vandens tiekėjas arba regioninis viešasis vandens tiekėjas. [...]“

20 *straipsnio 2 dalis* – „2. Geriamojo vandens tiekėjas, garantinis vandens tiekėjas privalo: [...] 7) viešasis vandens tiekėjas, regioninis viešasis vandens tiekėjas privalo pasiūlyti individualių nuotekų turėtojui sudaryti viešąją sutartį dėl individualių nuotekų transportavimo ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas arba nurodyti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančius asmenis. [...]“

23 *straipsnis* – „2. Asmenys, [...] individualiai tvarkantys nuotekas, privalo: [...] 5) [...] sudaryti viešąją sutartį su geriamojo vandens tiekėju, garantiniu vandens tiekėju arba sutartį su nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiu asmeniu dėl nuotekų ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančių atliekų (dumblo) transportavimo į geriamojo vandens tiekėjo, garantinio vandens tiekėjo valdomus nuotekų valymo įrenginius ir (arba) sudaryti sutartį dėl individualių nuotekų valymo ar kaupimo įrenginių priežiūros su nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginius prižiūrinčiu asmeniu, sudariusiu ir turinčiu galiojančią sutartį su geriamojo vandens tiekėju, garantiniu vandens tiekėju dėl nuotekų perteklinio dumblo perdavimo geriamojo vandens tiekėjui, garantiniam vandens tiekėjui; [...]“

31 *straipsnis* – „1. Viešosios sutartys sudaromos, keičiamos ir nutraukiamos vadovaujantis CK, [...], šiuo įstatymu, Vyriausybės tvirtinamu viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašu. 2. Vyriausybės tvirtinamame viešosios sutarties standartinių sąlygų apraše turi būti nurodyta: sutarčių sudarymo, įsigaliojimo ir nutraukimo tvarka, [...] nuotekų tvarkymo [...] tvarka ir sąlygos, [...], sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka. [...]“

38 *straipsnis* – „3. Abonentų ir vartotojų skundus nagrinėja šios institucijos: [...] 3) savivaldybių vykdomosios institucijos – abonentų ir vartotojų skundus dėl [...] nuotekų tvarkymo, [...], geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir (arba) nuotekų tvarkymui, perdavimo ar naudojimo šiame įstatyme

nurodytais būdais organizavimo. 4. Šio straipsnio 3 dalies 1–3 punktuose nurodyti abonentų ir vartotojų skundai nagrinėjami VAI nustatyta tvarka.“

12.3. *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymo (2022-10-27. Nr. XIV-1466) 2 straipsnis* – „1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, aplinkos ministras, sveikatos apsaugos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. [...] 5. Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, regioniniai viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai iki 2023 m. gruodžio 31 d. pasiūlo vartotojams ir abonentams pasirašyti geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešąsias sutartis, atitinkančias šio įstatymo nuostatas.“

12.4. *Viešojo administravimo įstatymo (VAI):*

3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 8) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta, tikslų; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“

11 *straipsnis* – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]“

20 *straipsnis* – „4. Viešojo administravimo subjektai, kuriems yra suteikti viešojo administravimo įgaliojimai administruoti priskirtų viešųjų paslaugų teikimą, privalo: 1) savo priimamais norminiais administraciniais aktais nustatyti reikalavimus, kaip turėtų būti teikiama viešoji paslauga, jeigu to nėra padaryta aukštesnės galios teisės aktais; 2) atlikus konkurencingą procedūrą parinkti asmenis, kurie teiks administruojamą viešąją paslaugą [...]; 3) organizuoti viešosios paslaugos teikėjo veiklos priežiūrą arba tiesiogiai prižiūrėti jo veiklą;“

22 *straipsnis* – „Asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, [...] turi teisę: 1) susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija; 2) pateikti papildomą informaciją ir duoti paaiškinimus; 3) pareikšti nušalinimą administracinę procedūrą vykdančiam pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatytą specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui; [...] 5) dalyvauti tikrinant faktinius duomenis vietoje; 6) teikti savo nuomonę administracinės procedūros metu kylančiais klausimais; [...]“

23 *straipsnis* – „2. Draudžiama persiųsti (perduoti) skundą nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, kitam įstatymų nustatytą specialų statusą turinčiam fiziniam asmeniui ar darbuotojui, o kai skundas dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų ar neveikimo paduodamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, – viešojo administravimo subjektui ar jo administracijos padaliniiui, kurių veiksmai yra skundžiami.“

27 *straipsnis* – „1. Viešojo administravimo subjektas, pradėjęs administracinę procedūrą, prireikus gali faktinius duomenis patikrinti vietoje. [...]. 2. Paaiškinimai ir patikrinimo vietoje metu nustatyti faktiniai duomenys turi būti užfiksuoti ir kartu su tikrintojų parašais pridedami prie patikrinimo akto (išvados).“

12.5. *Seimo kontrolierių įstatymo (toliau – SKI) 22 straipsnis* – „3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo

kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

13. Kiti teisės aktai – *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių* (toliau – Prašymų nagrinėjimo taisyklės) 45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

14. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

2012-03-01 nutartis (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei *gero administravimo, atsakingo valdymo* principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“;

2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

2016-02-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016 – „[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...]“

15. *Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išnagrinėtos civilinės bylos Nr. 3K-3-135/2012 išvada:*

„Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas yra viena valstybės reguliuojamų ūkinės veiklos sričių. [...]. Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo valstybinio valdymo ir reguliavimo pagrindus ir vandens tiekėjų bei abonentų (vartotojų) teisinius santykius - Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (2006 m. liepos 13 d. įstatymas Nr. X-764). Geriamojo vandens įstatymo tikslas – užtikrinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio nenutrūkstamą funkcionavimą, taip pat visuomenės poreikius atitinkančią plėtrą sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims priimtinomis sąlygomis apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu ir gauti geros kokybės nuotekų tvarkymo paslaugas (1 straipsnio 2 dalis). Šio įstatymo nuostatos taikomos visiems asmenims, tiekiantiems šaltą geriamąjį vandenį ir teikiantiems nuotekų tvarkymo paslaugas (1 straipsnio 3 dalis). Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas –

savarankiška savivaldybės funkcija viešųjų paslaugų tiekimo gyventojams srityje (Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnis, 6 straipsnio 1 dalies 30 punktas). Įstatymu savivaldybės įpareigtos užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi. [...]“

Tyrimo išvados

16. Atsižvelgiant į Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios skundo tyrimo dalys:

- 16.1. Dėl Skundo ir prašymo nagrinėjimo;
- 16.2. Dėl nuotekų tvarkymo organizavimo.

Dėl Skundo nagrinėjimo

17. Apibendrinus Pareiškėjo skunde Seimo kontrolierei (analogiškas skundas pateiktas ir Savivaldybei) nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi netinkamu jo Skundo, Prašymo išnagrinėjimu, netinkamų Savivaldybės atsakymų pateikimu.

18. Apibendrinus šios skundo dalies tyrimui aktualų teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, konstatuotina, kad vadovaujantis / remiantis:

18.1. Įstatymu (pažymos 11.3 papunktis) – Savivaldybė VAĮ nustatyta tvarka nagrinėja vartotojų skundus dėl nuotekų tvarkymo;

18.2. VAĮ (pažymos 11.4 papunktis), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 13 punktas) bei teismų praktika (pažymos 14 punktas):

18.2.1. Savivaldybė Skundą, Prašymą turėjo nagrinėti pagal Savivaldybės kompetenciją ir Skundo, Prašymo turinį, vadovaudamasi konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.), VAĮ principų reikalavimais (pvz., išsamumo principo reikalavimais, t. y. į Skundą, Prašymą turėjo atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydama visas Skundo, Prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama Skundo turinį); Skundas negali būti perduotas nagrinėti pareigūnui, kurio veiksmai yra skundžiami;

18.2.2. be to, Savivaldybė, gavusi Skundą, Prašymą turėjo patikrinti juose nurodytą informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu (tačiau Savivaldybė neprivalėjo veikti būtent taip, kaip prašo Pareiškėjas);

18.2.3. jeigu Savivaldybė pagal savo kompetenciją įvykdė pareigą ir pateikė Pareiškėjui tinkamą atsakymą, tai, kad Pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis VAĮ nuostatų.

19. Nagrinėjamu atveju Savivaldybės pareigūnai:

19.1. išnagrinėję Pareiškėjo 2022-10-20 skundą, analogišką pateiktam Seimo kontrolierei, „atliko kartotinį 2022-09-09 Skundo nagrinėjimą“ ir Pareiškėjui nustatyta tvarka pateikė papildytą išsamų Savivaldybės 2022-11-25 atsakymą (pažymos 7.19 papunktis);

Savivaldybės 2022-11-25 atsakymu pagrįstai pripažino 2022-10-07 Atsakymo trūkumus, pateikė papildomus paaiškinimus dėl 2022-06-10 el. laiško nagrinėjimo / nenagrinėjimo aplinkybių, Savivaldybės kompetencijos, Įstatymo naujos redakcijos ir kt. (pažymos 7.19 papunktis); taip pat šio tyrimo metu pateikė motyvuotus paaiškinimus dėl Savivaldybės pareigūnų dalyvavimo nagrinėjant Pareiškėjo prašymus, skundus pagrįstumo, dėl to, kad „siekiant išsamaus ir objektyvaus 2022-10-21 skundo išnagrinėjimo, tyrimą buvo pavesta pagal kompetenciją atlikti Savivaldybės Korupcijos ir nusižengimų prevencijos skyriui, tiesiogiai pavaldžiam Savivaldybės administracijos direktoriui“ (2022-10-07 Atsakymą pateikė Savivaldybės administracijos direktorė, Savivaldybės 2022-11-25 atsakymą – Mero pavaduotojas; pažymos 4.1, 7.14 ir 7.19 papunkčiai), dėl to, kad „Savivaldybė 2022 ir 2023 metais nėra rengusi jokių faktinių aplinkybių patikrinimų dokumentų dėl

<...> esančių nuotekų kaupimo įrenginių“, akivaizdu todėl jų negalėjo pateikti Pareiškėjui; išsamios specialistų išvados dėl Paslaugos teikimo Pareiškėjui galimybių buvo padarytos anksčiau nei 2022-06-08, kai, Pareiškėjo teigimu, vyko Savivaldybės arba Bendrovės organizuotas aplinkybių patikrinimas vietoje (Seimo kontrolierė nėra įgaliota nustatyti 2022-06-08 patikrinimo vietoje buvimo / nebuvimo fakto), ir pateiktos Pareiškėjui 2022-05-10 raštu (pažymos 7.7, 7.9 ir 7.17 papunkčiai);

19.2. pateikė Pareiškėjui Skundo nagrinėjimo medžiagą (pažymos 7.19 papunktis);

19.3. šio tyrimo metu išnagrinėjo Prašymą pagal Savivaldybės kompetenciją ir Prašymo turinį, pateikė VAĮ išsamumo principo reiklavimus atitinkantį 2023-03-02 Atsakymą, kuriame, be kita ko, kartotinai pabrėžė, kad Paslauga Pareiškėjui gali būti teikiama, nors „Artimiausiu metu nėra suplanuotas detaliojo plano, į kurį patektų <...> sklypas, rengimas“ (pažymos 10.5 papunktis).

20. Apibendrinus pirmiau padarytas išvadas, konstatuotina, kad Savivaldybės pareigūnų veikloje (neveikime) nenustatyta VAĮ principų ir kitų reikalavimų pažeidimų, kurie nebūtų buvę ištaisyti šio tyrimo metu, todėl vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi (skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia; pažymos 11.5 papunktis), šios Pareiškėjo skundo dalies dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo) tyrimas nutrauktinas.

21. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia Savivaldybės pareigūnų dėmesį į tai, kad:

21.1. VAĮ nustatyta, kad paaiškinimai ir patikrinimo vietoje metu nustatyti faktiniai duomenys turi būti užfiksuoti ir kartu su tikrintojų parašais pridedami prie patikrinimo akto (išvados) (pažymos 11.5 papunktis), todėl ateityje tikrinant aplinkybes vietoje būtų tikslinga jas užfiksuoti nustatyta tvarka akte (išvadoje);

21.2. Savivaldybei nesuteikta teisė aiškinti įstatymų, VAĮ nėra nustatyta, kada turi būti pateikiama skundo nagrinėjimo medžiaga to prašančiam asmeniui („Asmuo, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, [...] turi teisę: 1) susipažinti su administracinės procedūros metu gautais dokumentais ir kita informacija; [...]“; pažymos 11.5 papunktis), taigi, Savivaldybės teiginys, kad „Teisės aktai nenustato prievolės teikti susipažinti medžiagą iki procedūros užbaigimo, tačiau ją baigus, asmuo minėtą teisę įgyja“, neturi teisinio pagrindo, asmenų prašymai pateikti skundo nagrinėjimo medžiagą turi būti nagrinėjami teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais.

Dėl nuotekų tvarkymo organizavimo

22. Apibendrinus Pareiškėjo skunde Seimo kontrolierei (analogiškas skundas pateiktas ir Savivaldybei) nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi tuo, kad iki šiol jam nesudarytos galimybės pasirašyti sutartį dėl paslaugų teikimo.

23. Apibendrinus šios skundo dalies tyrimui aktualų teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, konstatuotina, kad vadovaujantis / remiantis:

23.1. Įstatymu (pažymos 11.3 papunktis), Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 11.1 papunktis), teismų praktika (pažymos 14 punktas):

23.1.1. nuotekų tvarkymo organizavimas – savarankiška Savivaldybės funkcija viešųjų paslaugų tiekimo gyventojams srityje; paslaugas teikia Savivaldybės įsteigta Bendrovė arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys; Savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, ji vykdo viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę, Savivaldybė turi užtikrinti, kad viešosiomis paslaugomis galėtų naudotis visi savivaldybės gyventojai ir kad šios paslaugos būtų teikiamos nuolat;

23.1.2. Bendrovė privalo pasiūlyti individualių nuotekų turėtojui (Pareiškėjui) sudaryti

viešąją sutartį dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir teikti nuotekų tvarkymo paslaugas arba nurodyti nuotekų transportavimo paslaugas teikiančius asmenis;

23.2. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymu (pažymos 11.3 papunktis) – Bendrovė iki 2023-12-31 turi pasiūlyti vartotojams ir abonentams pasirašyti nuotekų tvarkymo viešąsias sutartis, atitinkančias šio įstatymo nuostatas.

24. Nagrinėjamu atveju:

24.1. Savivaldybė ėmėsi viešųjų paslaugų teikimo priežiūros ir kontrolės priemonių, t. y. 2022-03-16 raštu pasiūlė Bendrovei sudaryti su Pareiškėju sutartį dėl individualiųjų nuotekų transportavimo ir išleidimo į geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo valdomą nuotekų tvarkymo infrastruktūrą ir nurodyti individualiųjų nuotekų transportavimo paslaugų teikėjus, su kuriais Bendrovė turi sudariusi nuotekų tvarkymo sutartis (t. y. sudaryti viešąją Sutartį arba nurodyti bendrovės, teikiančias paslaugas visuomeninio tiekėjo vardu) (pažymos 7.13 ir 7.18 papunkčiai). Tai pažymėjo ir Aplinkos ministerija (pažymos 11.1 papunktis);

24.2. Savivaldybė konstatavo, kad „yra galimybė suteikti nuotekų transportavimo paslaugas adresu <...>, Vilniuje, ir su teisiniu pagrindu paslaugai gauti Pareiškėjas yra supažindintas“ (pažymos 9 punktas);

24.3. Savivaldybė taip pat nurodė, kad „Tikėtina, kad pasiūlymas pasirašyti sutartį bus pateiktas Pareiškėjui 2023 m. I -ąjį ketvirtį“ (pažymos 7.16 papunktis).

Pažymėtina, kad Bendrovė iki 2023-12-31 turi pasiūlyti Pareiškėjui pasirašyti nuotekų tvarkymo viešąją sutartį.

25. Apibendrinus pateiktas išvadas, konstatuotina, kad atsižvelgus į tai, jog įstatymu nustatytas terminas, iki kurio Bendrovė turi pasiūlyti Pareiškėjui pasirašyti nuotekų tvarkymo viešąją sutartį, yra nepasibaigęs, šiuo atveju nėra teisinio pagrindo Savivaldybės pareigūnus kaltinti biurokratizmu, taigi, ši Pareiškėjo skundo dalis atmetina.

26. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį:

26.1. Teisėkūros principais vadinami tam tikri imperatyvūs reikalavimai, keliami teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. Pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatas, teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: *pagarbos asmens teisėms ir laisvėms* – reiškiančiu, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų; *efektyvumo* – reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios priemonės, turi būti skelbiami ir įvertinami dėl teisinio reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus; *aiškumo* – reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Konstitucinio Teismo 2004-12-13 nutarime konstatuota: „Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; teisės aktuose nustatyti reikalavimai turi būti grindžiami bendro pobūdžio nuostatomis (teisės normomis ir principais), kurias įmanoma taikyti visiems numatytiems atitinkamų teisinių santykių subjektams; diferencijuotas teisinis reguliavimas turi būti grindžiamas tik atitinkamais teisės aktais reguliuojamų visuomeninių santykių subjektų padėties objektyviais skirtumais; kad teisinių santykių subjektai galėtų žinoti, ko iš jų reikalauja teisė, teisės normos turi būti nustatomos iš anksto, teisės aktai turi būti oficialiai skelbiami, jie turi būti vieši ir prieinami; įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, teisės aktų formuluotės turi būti tikslios“.

26.2. Aplinkos ministerija informavo, kad 2022-11-16 įsigaliojus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1466, rengiami bei koreguojami minėto įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai. Vienas iš jų, – LR Vyriausybės 2007-01-31 nutarimas Nr. 126 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – nutarimas). Nutarimo projektu siekiama išsamiau reglamentuoti viešojo vandens tiekėjo ir individualiųjų nuotekų turėtojo teises, pareigas ir kitus aspektus, susijusius su viešosios sutarties sudarymu, vykdymu ir nutraukimu. Įsigaliojus nutarimui, bus sudaromos sutartys pagal naujus reikalavimus“ (pažymos 11.2 papunktis).

26.3. VVTAT nuomone, „VVTAT kompetencija geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje – dalyvauti *derinant* Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartines sąlygas (Aprašą), tačiau privalomas geriamojo vandens tiekėjo ir (arba) nuotekų tvarkytojo parengtos standartinės vartotojams teikiamos pasirašyti sutarties projekto suderinimas su VVTAT teisės aktuose nėra numatytas“ (pažymos 10.4.2 papunktis).

26.4. Seimo kontrolierės nuomone, atsižvelgus į tai, kad teisės aktuose nėra pakankamo aiškumo toliau nurodytais klausimais, Aplinkos ministerijai teiktina rekomendacija dėl teisės aktų, reglamentuojančių geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, nuostatų tobulinimo šiais aspektais:

1) per kiek laiko nuo suinteresuoto asmens kreipimosi paslaugų teikėjas turi pasiūlyti asmeniui sudaryti viešąją paslaugų sutartį;

2) kokiais būdais, tvarka ir terminais VVTAT dalyvauja derinant viešosios sutarties standartines sąlygas, ar paslaugų teikėjas privalo su VVTAT suderinti jo parengtą viešųjų sutarčių standartines sąlygas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

27. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundo dalį dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Skundą, Prašymą tyrimą nutraukti.

28. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundo dalį dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) organizuojant nuotekų tvarkymą atmesti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

29. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė rekomenduoja:

29.1. *Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui:*

29.1.1. informuoti, kokių priemonių imtasi, kad ateityje atlikus patikrinimus vietoje nustatyti faktiniai duomenys būtų užfiksuoti ir pridedami prie patikrinimo akto (išvados), prašymai susipažinti su administracinės procedūros medžiaga būtų nagrinėjami nustatyta tvarka ir terminais;

29.1.2. informuoti apie Bendrovės pateiktą pasiūlymą Pareiškėjui dėl viešosios nuotekų tvarkymo sutarties sudarymo;

29.2. *aplinkos ministrui* – pateikti motyvuotą nuomonę dėl tikslingumo tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, nustatant, per kiek laiko nuo suinteresuoto asmens kreipimosi paslaugų teikėjas turi pasiūlyti asmeniui sudaryti viešąją paslaugų sutartį, kokiais būdais, tvarka ir terminais VVTAT dalyvauja derinant viešosios sutarties standartines sąlygas, išsprendžiant klausimą, ar paslaugų teikėjas privalo su VVTAT suderinti jo

parengtų viešųjų sutarčių standartines sąlygas.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė